

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה סג/23

כ"ז באדר ב' התשס"ג (31.3.2003)

הודעה מס' סג/23

זכויות עובדים בעלי עבר פלילי ו/או משמעת

1. בתקשי"ר מופיעות מספר הוראות הדנות במעמדו של עובד ומועמד לעבודה אשר מתנהלים נגדו הליכים פליליים ו/או משמעתיים, או שהוא בעל עבר פלילי ו/או משמעי.

לאור שאלות שהתעוררו בעבר בנוגע למעמדם של עובדים אלו, ולאור מגמות שהופיעו בפסיקת ביהמ"ש העליון בעקבות חקיקת חוקי היסוד: חופש העיסוק וכבוד האדם וחירותו, הוחלט לערוך בחינה מחדש של הוראות אלה, תוך עריכת תיקונים ושינויים באותן הוראות שנמצא שיש לשנותן.

2. קשת המצבים הפליליים/משמעתיים אשר עשויה להיות להם השלכה על זכויותיהם של עובדי המדינה היא רחבה מאוד: החל מהרשעה בפלילים, וכלה בהרשעות משמעטיות (עם או ללא פסילה, או לתקופה שתיקבע על-ידי בית הדין למשמעת), ועובר דרך הגשת תובענה משמעטית ("קובלנה" – בלשון חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963; להלן – "חוק המשמעת"), לצד השעיה או בלעדיה, לרבות השעיה דחופה על-ידי שר, ועד לשלבים מוקדמים יותר – פתיחת חקירה משטרתית או משמעטית טרם הגשת התלונה.

3. זכויות קידום

הוחלט לחדד ולהבהיר את העיקרון, לפיו מי שהושעה מעבודתו בין אם מדובר בהשעיה דחופה לפי סעיף 48 לחוק המשמעת ובין אם מדובר בהשעיית נציב עד תום ההליכים לפי סעיף 47 לאותו חוק, יחסי עובד-מעביד בינו לבין המערכת שהשעתה אותו מוקפאים לאורך כל תקופת ההשעיה, למעט הזכות לשכר קובע המגיעה לו בחלק מתקופת השעיה (אלא אם קבע אחרת בית הדין למשמעת). אי לכך, עובד כאמור לא יהא זכאי כל תקופת ההשעיה לזכויות הנוגעות לקידום. בכלל זה, הכוונה לזכויות הקשורות לדרגה או קידום בתפקיד, בין אם מדובר בקידום המתבטא בשכר או דרגה ובין אם מדובר בקידום הבא לידי ביטוי רק בהרגשה אישית של העובד במעבר לתפקיד אחר, שלא מזכה אותו בהטבות, כספיות או מוחשיות, וכן האפשרות להתמודד על משרה פנויה, ולהגיש מועמדות למכרז.

באשר לעובד שלא הושעה, הרי הוא עדיין עובד לכל דבר ועניין, למרות החשדות נגדו לעבירות פליליות ו/או משמעטיות, ועל כן המדיניות כלפיו בכל הנוגע לזכויות קידום או באפשרות להתמודד על משרה פנויה צריכה להיות שונה מעובד מושעה. ככל שזכויות אלה נוגעות לזכות טבועה על-פי חוקי המגן או זכות מוקנית על-פי הסכמי או

הסדרי עבודה, ואשר נגזרות מהיותו עובד וללא צורך בהתקיים תנאי נוסף, למשל - הזכות לשכר, לימי חופשה ומחלה וכיו"ב, אין זכויות אלה נתונות לשיקול דעת, גם

אם מתקיימים הליכים משמעתיים או פליליים נגדו (ובכלל זה גם הזכות להתמודד על משרה פנויה).

עם זאת, מקום שמדובר בהענקת זכות הקשורה בקידום, שאינה מחויבת על-פי חוק או הסכם קיבוצי ואשר תלויה בשיקול דעת של המעניק (למשל העלאה בדרגה, שינוי מעמד מזמני לקבוע, מינוי בפועל, שינוי תקן אישי וכד'...), מתהפך העיקרון שלעיל, והכלל הוא שעובד כאמור לא יהיה זכאי לזכות זו כל עוד מתנהלים נגדו הליכים פליליים ו/או משמעתיים.

נציב שירות המדינה, או מי שהסמיך לשם כך יהיה רשאי לשקול אם ליתן זכות כאמור לעובד הנמצא בסטטוס של חשוד לפלילים או משמעותי. הגורם המחליט יפעיל מבחנים הדומים לאלו המופעלים בבוא הנציב להשעות עובד מתפקידו, בהתאם לפסיקה, קרי: חומרת החשדות, מעמדו של העובד, ותק בשירות, מצבו האישי והכלכלי, ובעיקר כיצד ישפיעו מתן ההטבה והקידום לעובד כאמור על תדמית השירות. כמו כן, יהיה רשאי הגורם המחליט להביא בחשבון את התמשכות ההליכים.

4. התמודדות במכרז פנימי או חיצוני

אנו חוזרים ומבהירים, כי לא ניתן למנוע מעובד כמו גם ממועמד הבא מחוץ לשירות את הזכות להתמודד על משרה בשירות המדינה, בהתאם לכללים הנהוגים, אף אם הוא בעל עבר פלילי ו/או משמעותי או שמתנהלים נגדו הליכים פליליים ו/או משמעתיים, ואין לפסול את המועמד על הסף רק בשל כך. אולם, ועדת הבוחנים חייבת להביא במכלול שיקוליה לבחור במועמד זה או אחר לתפקיד גם את העובדה כי מתקיימים נגדו הליכים פליליים או משמעתיים, או שהוא בעל עבר פלילי או משמעותי.

מובהר, איפוא, כי לנציב שירות המדינה הסמכות על-פי סעיף 48 א' לכללים בדבר מכרזים, בחינות ומבחנים שהותקנו לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, לבטל החלטה של ועדת בוחנים לבחור לתפקיד מועמד אשר הינו בעל עבר פלילי ו/או משמעותי או שמתנהלים נגדו הליכים פליליים ו/או משמעתיים, אם מצא כי הוועדה התעלמה מנתון זה ו/או לא נתנה לו משקל ראוי בהחלטתה.

5. התיקונים לתקשי"ר בהתאם לנ"ל נכללים בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו.

שמואל הולנדר
נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

לחכניס את הדפים שכותרותיהם				להוציא את הדפים שכותרותיהם				אסמכתא
13.522	-	13.501	(דף אחד)	13.521	-	13.501	(דף אחד)	סג/23
21.212	-	21.210	(דף אחד)	21.212	-	21.210	(דף אחד)	סג/23
46.345	-	46.341	(דף אחד)	46.345	-	46.341	(דף אחד)	סג/23